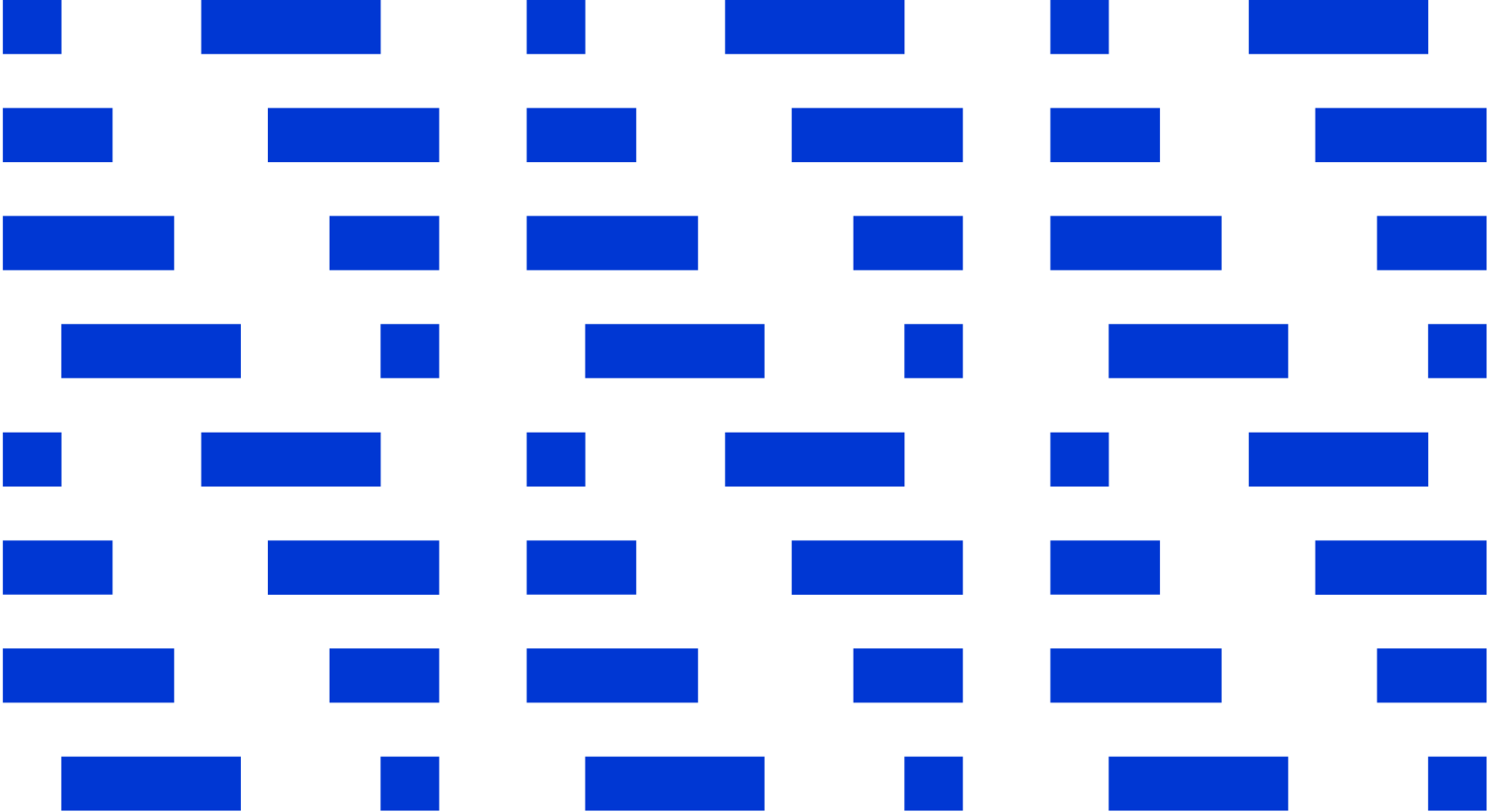

Tietosuojailmoitus

Tutkimuksessa ”Kadulta labraan: Uusia tiedonhankintamenetelmiä jatkuvasti muuttuvan huumausainetilanteen haasteisiin” käsiteltävät jäämänäytteidien keruu- ja tulosten ilmoittamislomakkeisiin liittyvät henkilötiedot

8.12.2025

Osana ”Kadulta labraan: Uusia tiedonhankintamenetelmiä jatkuvasti muuttuvan huumausainetilanteen haasteisiin” -tutkimuskokonaisuutta kerätään tietoja huumejäämien keruun ja tulosten ilmoittamisen yhteydessä kahdella lomakkeella. Toinen täytetään huumejäämiä sisältävää näytettä vastaanotettaessa ja toinen kun jäämän tuoneelle henkilölle ilmoitetaan laboratoriotulos luovutetusta jäämästä. **Jäämiä luovuttavan henkilön osalta ei kerätä tietoja, jotka muodostavat henkilörekisterin.** Sen sijaan näytettä vastaanottava henkilö (keruuseen koulutettu päihdetyön ammattilainen) kirjaa lomakkeisiin oman nimensä, josta muodostuu henkilörekisteri.

Rekisteri ei sisällä muuta tietoa työntekijästä kuin nimen ja välillisesti työpaikan. Lisäksi työntekijän nimitieto linkittyy tietoihin siitä, millaisen jäämän hän on ottanut vastaan tai millaisesta jäämästä hän on antanut tuloksen. Tätä ei kuitenkaan voi pitää arkaluonteisena tietosisältönä työntekijän yksityisyydelle, sillä tiedot eivät koske työntekijää.

Jäämiä luovuttavalta henkilöltä kerätään muutamia karkeasti luokiteltuja kuvaavia tietoja (kuvattu kohdassa Rekisterin tietosisältö), joihin hän voi halutessaan vastata. Tietosisältö on suunniteltu riittävän yleisluontoiseksi mm. luokittelemalla, ettei henkilöä voida tunnistaa kerättyjen tietojen avulla. Lisäksi näytteentuoja voi jättää halutessaan nimimerkin. Nimimerkin osalta ohjeistetaan erikseen, ettei se saa olla oma nimi. Nimimerkkiä tarvitaan, jossa näytteen luovuttanut henkilö voi tulla kuulemaan myöhemmin laboratoriotuloksen jättämästään näytteestä. Nimimerkkejä tai näytteen luovuttanutta henkilöä kuvaavia tietoja ei luovuteta Terveiden ja hyvinvointilaitoksen henkilökunnalle, mutta ne ovat keruupisteiden koulutetun henkilökunnan ja A-klinikkasäätiössä hankkeessa työskentelevien henkilöiden nähtävillä.

Muodostuvaan henkilörekisteriin on pääsy muilla näytteiden keräämiseen koulutetuilla henkilöillä keruupisteissä sekä hankkeessa A-klinikkasäätiöllä ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella työskentelevillä henkilöillä. Tietoja käsitellään seuraavissa ympäristöissä:

- Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ympäristöissä, joihin pääsy on rajattu käyttäjätunnuksella ja salasanalla.
- A-klinikkasäätiön ympäristöissä, joihin pääsy on rajattu käyttäjätunnuksella ja salasanalla.
- Keruupisteiden henkilökunnan käytössä olevassa tietokannassa, johon pääsy on rajattu vaihtuvalla salasanalla. Salasana on A-klinikkasäätiön hankkeessa työskentelevien työntekijöiden sekä keruupisteiden koulutetun henkilökunnan tiedossa. Muokkaus oikeus tietokantaan on vain A-klinikkasäätiön hankkeessa työskentelevillä työntekijöillä.
- Kerättyjä fyysisiä lomakkeita säilytetään ensin keruupisteissä kassakaapeissa. Myöhemmin lomakkeita säilytetään A-klinikkasäätiöllä ja kopioita lomake 1:n kahdesta ensimmäisestä sivusta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tiloissa. Tiloihin pääsyä muilta kuin ko. työpaikkojen työntekijöiltä rajataan kulkutunnisteilla.

Tietosuojaseloste on saatavissa tutkijoilta ja [A-klinikkasäätiön verkkosivulta](#).

Rekisterinpitäjä

A-klinikkasäätiö sr, Kuortaneenkatu 2, 00510 Helsinki.

Rekisterin tietosisältö

Lomake 1 (Täytetään näytettä vastaanotettaessa)

- Vastaanottavan työntekijän nimi
- Jäämään liittyviä tietoja: minä jäämän muodostama sisältö on myyty, tuodaanko toisen puolesta, mitä tulosta odotat, jäämään ja sen aiempaan sisältöön liittyviä kuvaavia tietoja, milloin hankittu (karkea luokittelu).
- Jäämän muodostaman aineen käyttöön liittyviä tietoja (täytetään vain jos jäämän aiempaa sisältöä on käytetty tai henkilö tietää sen vaikutuksista): miten käytetty ja luokiteltu kuvaus vaikutuksista ja haittavaikutuksista.
- Näytteen tuoneen henkilön nimimerkki
- Keruupisteeseen ja sen valintaan liittyviä tietoja: missä jäämä kerätty ja miksi tämä piste on valittu.
- Jäämän tuoneen henkilön päihdepalveluiden käyttöön ja päihteiden käyttöön liittyviä tietoja: Onko koskaan käyttänyt päihdepalveluita? Onko käyttänyt huumeita pistämällä?
- Jäämän tuoneen henkilön taustatietoja: ikä (30 tai alle, 31-45, 46 tai vanhempi), sukupuoli (Mies, Nainen, Muu/En halua kertoa), elämäntilanne (Töissä, Työtön, Opiskelija, Muu).
- Lisäksi lomakkeeseen liimataan yksilöivä kooditarra, jolla lomakkeen tiedot linkittyvät annettuun näytteeseen.

Lomake 2 (Täytetään tulosta ilmoittaessa)

- Käytetty nimimerkki ja näytteen koodi.
- Tuloksen ilmoittaneen työntekijän nimi
- Keruupisteen nimi
- Kysymyksiä laboratoriotuloksen ja oman ennakoarvion vastaavuuteen.
- Kysymyksiä tuloksen kuulijan omasta arviosta liittyen tuloksen saamisen ja sen yhteydessä käydyn keskustelun mielekkyyteen ja arvioituihin vaikutuksiin.
- Palaute tutkimuksesta.

Henkilötietojen käyttötarkoitus

Kysyttävän nimitiedon käyttötarkoitus on se, että näytteen vastaanottaneelta tai tuloksen ilmoittaneelta työntekijältä voidaan tarvittaessa pyytää lisätietoja, mikäli lomakkeessa on epäselvyyksiä tai jäämästä tunnistetaan aine, jonka arvioidaan aiheuttavan erityisiä terveysriskejä. Työntekijöiltä ei kysytä mitään muita heihin yhdistyviä tietoja, mutta työntekijän työpaikka käy tietosisällöstä ilmi.

Henkilötietojen käsittelyn oikeudellinen peruste tutkimuksessa/arkistoinnissa

Henkilötietojen käsittely tutkimuksessa perustuu tutkittavan antamaan suostumukseen (EU 679/2016 6.1 a). Henkilörekisterin tietosisältö (lomakkeet) ja niiden käsittely on käyty läpi työntekijöiden koulutuksissa.

Henkilötietojen siirto EU/ETA ulkopuolelle

Tutkimuksessa henkilötietoja ei siirretä EU/ETA -alueen ulkopuolelle.

Henkilötietojen suojaaminen

Henkilötietojen käsittely tässä tutkimuksessa perustuu asianmukaiseen hankesuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuuhenkilö. Tietoja säilytetään tietoturvallisesti siten, että pääsy tiedostoihin on rajoitettu hankkeen työntekijöille ja hankkeen kouluttamille keruupisteiden

työntekijöille. Tutkimuksen raportointi toteutetaan siten, ettei yksittäisiä työntekijöitä voida tunnistaa. Kaikki raportointi tapahtuu siten, ettei yksittäisiä ihmisiä koskevat tiedot paljastu ulkopuolisille.

Tutkimuksessa käsiteltävät henkilötiedot suojataan

☐ käyttäjätunnuksella ☒ salasanalla ☐ käytön rekisteröinnillä ☐ kulunvalvonnalla (fyysinen tila)

Tutkimukselle on annettu eettinen ennakoarvio

☒ Kyllä, A-klinikkasäätiön eettinen toimikunta käsitteli tutkimussuunnitelman kokouksessaan 17.12.2021.

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Henkilötiedollinen aineisto hävitetään tutkimuksen päätyttyä. Anonymisoitua tutkimustietokantaa säilytetään A-klinikkasäätiöllä tietoturvallisesti mahdollisia jatkotutkimuksia varten.

Tarkastusoikeus

Rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa, mitä tietoja hänestä rekisteriin on talletettu. Rekisteröidyllä on pääsy salasanasuojattuun tietokantaan. Mikäli työntekijä ei – esimerkiksi työpaikan vaihtumisen vuoksi – pääse enää tietokantaan, niin tarkastuspyyntö tulee lähettää kirjallisesti ja allekirjoitettuna rekisterinpitäjälle.

Oikeus vaatia tiedon korjaamista

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia virheellisen henkilötietonsa oikaisua. Pyyntö osoitetaan rekisterinpitäjälle.

Profilointi ja automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa henkilötietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon. Tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena ei ole henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointi, ts. profilointi vaan henkilötietoja käytetään mahdolliseen yhteydenottoon liittyen lomakkeiden tietoihin.

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä vastaavaan tutkijaan tai A-klinikkasäätiön tietosuojavastaavaan.

Vastaava tutkija

Tiimipäällikkö Jouni Tourunen, 040-1368058, jouni.tourunen@a-klinikkasaatio.fi, A-klinikkasäätiö, Kuortaneenkatu 2, 00510 Helsinki.

Tietosuojavastaava

Tietosuojaryhmä: saatio.tietosuoja@a-klinikkasaatio.fi, A-klinikkasäätiö, Kuortaneenkatu 2, 00510 Helsinki.

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu.

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki, PL 800, 00521 Helsinki

Puhelinvaihtel: 029 566 6700

Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja@om.fi